

PROJECTENRAPPORTAGE

najaar 2015

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Projectenrapportage grondbedrijf op hoofdlijnen	4
2.1	Samenvatting en conclusie	4
2.2	Werkwijze.....	5
3.	Projecten in exploitatie	6
3.1	Boekwaardeverloop	6
3.2	Kaveluitgifte	7
3.3	Stand van zaken in een oogopslag.....	9
3.4	Aandachtspunten en de stand van zaken van de projecten in een notendop	10
4.	Projecten niet in exploitatie	17
4.1	Aandachtspunten en bijzonderheden per project	18
5.	Initiatieven.....	19
6.	Risicoanalyse en weerstandsvermogen	19
7.	Vooruitblik.....	21
8.	Accommodatiebeleid	22
9.	Update Samenwerking Drentsche Aa (SDA)	24
10.	Update Dorpsagenda Vries	25
11.	Update Kerntakendiscussie 2e fase	26
12.	Update Transitie/transformatie	27
13.	Update samenvoeging ISD/Alescon	28
14.	Update Tynaarlo Culturele gemeente van Drenthe.....	29

1. Inleiding

Tweemaal per jaar informeren wij u via een projectenrapportage over de voortgang van de projecten.

Deze projectenrapportage geeft met name de stand van zaken weer van de projecten van het Grondbedrijf.

Daarnaast wordt een beknopte update gegeven van de projecten zoals wij die expliciet binnen ons college hebben toegewezen.

Specifiek gaat het daarbij om:

Accommodatiebeleid

Intergemeentelijke samenwerking / Samenwerking Drentsche Aa

Kerntakendiscussie 2^e fase

Tynaarlo culturele gemeente van Drenthe

Dorpsagenda Vries

Transformaties sociaal domein

Samenvoeging ISD / Alescon

Voor de rapportage van het grondbedrijf is augustus als peildatum aangehouden.

De zogenoemde project-factsheets vormen de basis hiervoor. Hierin is meer gedetailleerde projectinformatie opgenomen. Deze factsheets zijn vertrouwelijk voor uw raad ter inzage gelegd.

2. Projectenrapportage grondbedrijf op hoofdlijnen

In dit hoofdstuk informeren wij u over de voortgang van de grote projecten van het grondbedrijf per medio augustus jl. Hierbij beginnen wij met een algemene financiële samenvatting van de grote projecten en de lopende grondexploitaties. Vervolgens worden de aandachtspunten en bijzonderheden per project beknopt weergegeven.

Tot slot besteden we aandacht aan de boekwaarde per m² van de projecten niet in exploitatie en initiatieven en overige relevante zaken.

2.1 Samenvatting en conclusie

Onderstaand de belangrijkste bevindingen van de analyse op hoofdlijnen. Verderop in deze notitie wordt daarop nader ingegaan.

- De resultaten in de projecten geven op dit moment geen aanleiding tot noodzakelijke tussentijdse herziening van de grondexploitaties. Wel zitten er in de projecten Vriezerbrug en Groote Veen een aantal onzekerheden die, mede afhankelijk van de acties en resultaten in het vierde kwartaal van dit jaar, bij de eerstvolgende herziening van de grondexploitaties aanleiding kunnen vormen tot bijstelling van het verwachte financiële resultaat.
Voor Vriezerbrug gaat het daarbij om de inschatting van het uitgiftetempo (en bijbehorende opbrengstenraming).
Voor Groote Veen betreft het naast het uitgiftetempo vooral de onduidelijkheid en afhankelijkheid van de definitieve plannen voor realisatie van maatschappelijk vastgoed in het plangebied met bijbehorende grondopbrengst.
- De verwachting is dat de geraamde kaveluitgifte in totaliteit zal worden behaald. Echter, wel hebben zich tussen de projecten onderling verschuivingen voor gedaan. Zo is de verwachting dat in Ter Borch de kaveluitgifte hoger zal zijn dan geraamd terwijl er in Groote Veen inmiddels wel 25 kavels in optie zijn, maar deze zullen naar verwachting niet meer in dit boekjaar worden verkocht c.q. passeren. Ondanks dat de uitgifte raming van het bedrijventerrein mogelijk ook niet wordt gehaald, is er inmiddels wel een kavel verkocht en serieuze belangstelling voor kavel op het bedrijventerrein.
- Het totaalbedrag aan risicoafdekking in 2015 ten laste van het weerstandsvermogen is € 5,23 miljoen. Ten opzichte van vorig jaar is het voor risicoafdekking benodigde totaalbedrag met 1,5 mln. afgenomen.
Op dit moment bestaat er geen aanleiding om de risicoafdekking aan te passen.

De totale boekwaarde per 1 januari 2015 van de lopende grondexploitaties is ruim 39,7 miljoen. Een relatief hoge boekwaarde en logischerwijs ook een groot risicoprofiel. De verwachting is dat de boekwaarde in 2015 verder zal dalen met ca. 3 miljoen. De belangstelling voor kavels, met name in Ter Borch, is de laatste maanden sterk toegenomen..

2.2 Werkwijze

Voor de analyse is gekeken naar de lopende grondexploitaties. Hierbij is er gekeken naar de hoofdposten in relatie tot de ramingen in de vastgestelde grondexploitaties per 1 januari 2015. Peildatum van de boekwaarden zoals genoemd in deze notitie is medio augustus 2015.

In de projectenrapportage zijn de uitgaven tot medio augustus geëxtrapoleerd tot het einde van het jaar en afgezet tegen de jaarschijven zoals deze zijn gefaseerd in de geactualiseerde grondexploitaties.

Bij de actualisatie van de grondexploitaties zijn gedetailleerde en uitgebreide risicoberekeningen gemaakt. Voor een tussentijdse herberekening bestaat geen aanleiding.

Er is bij deze rapportage vooral aandacht besteed aan de huidige stand van zaken en relevante afwijkingen of nog te verwachten afwijkingen ten opzichte van de grondexploitaties en vastgestelde kaders.

Er is onderscheid gemaakt in de projecten in exploitatie en projecten niet in exploitatie. Dit onderscheid is als volgt;

Projecten in exploitatie

- Groote Veen
- Ter Borch
- Zuidoevers Zuidlaarderveen
- Oude Tolweg
- Donderen
- Bedrijventerrein Vriezerbrug
- Kranenburg Zuid (verkennende grondexploitatie)

Projecten niet in exploitatie

- Dorpskern Eelde
- Prins Bernhardhoeve

3. Projecten in exploitatie

3.1 Boekwaardeverloop

De monitoring van het boekwaardeverloop heeft onze aandacht. Dit zal naar verwachting, ook in de komende periode, weer leiden tot een daling van de totale boekwaarde van de in exploitatie zijnde projecten. Dit bereiken we vooral door strak te blijven sturen op het moment van investeren in relatie tot de te genereren opbrengsten.

Zoals blijkt uit onderstaande tabel, in de kolom “begroot 2015”, is de verwachting dat we over het gehele jaar in totaal ruim 9,3 miljoen euro investeren in de onderscheiden hoofdposten.

Hier tegenover staan geraamde opbrengsten van ruim 13,6 miljoen (inclusief de grondverkoop voor het maatschappelijk vastgoed in Grootte Veen).

De afname van de gronden voor het maatschappelijk vastgoed (1,65 miljoen) in Grootte Veen is doorgeschoven naar dit jaar. Echter, omdat hierover nog geen besluitvorming is geweest (maakt deel uit van de inventarisatie/herijking IAB), is het onzeker of en wanneer deze gronden zullen worden afgenomen.

Rekening houdend met extrapolatie tot het einde van het jaar, is de verwachting dat voor wat betreft de investeringen ca. 48% en qua opbrengsten ca. 83% zal worden gerealiseerd. Verwacht wordt dat de afname van de gronden voor het maatschappelijk vastgoed in Grootte Veen (is 12% van de totaal geraamde opbrengsten) dit jaar geen doorgang zal vinden. Onderstaande cijfers geven geen aanleiding tot bijstelling van de huidige grexten. Opgemerkt dient te worden dat deze percentages zijn gebaseerd op onderstaande tabel met peildatum medio augustus. Inmiddels zijn er veel meer kavels verkocht en gepasseerd. Zie tabel kaveluitgifte stand per 31 augustus 2015 onder paragraaf 3.3.

Hoofdstukposten kosten/uitgaven	Begroot 2015	Werkelijk verwachting 2015	Vershil
Plankosten/planologie	1.077.161	668.173	408.988
Verwervingen incl. planschade	227.759	709	227.050
Bouw- en woonrijpmaken	5.481.330	2.311.251	3.170.079
Overige kosten (belastingen e.d.)	77.270	29.369	47.901
Onvoorzien	1.114.500	0	1.114.500
Financieringskosten	1.390.031	1.489.386	-99.355
Totaal	9.368.051	4.498.887	4.869.164

Opbrengsten	Begroot 2015	Werkelijk verwachting 2015	Vershil
Verkopen	11.868.085	11.381.411	486.674
MFA	1.650.000	0	1.650.000
Bijdragen en subsidies	121.200	826	120.374
	0	0	0
Totaal	13.639.285	11.382.237	2.257.048

Saldo	-4.271.234	-6.883.350	2.612.116
-------	-------------------	-------------------	------------------

Een onzekerheid welke wel reeds is opgenomen in de tabellen is de afname van 10 kavels in Ter Borch door een projectontwikkelaar. Of deze afname nog dit jaar zal plaatsvinden is afhankelijk van een uitspraak van de Raad van State (oktober 2015). Vooralnog gaan wij er vanuit dat deze afname gewoon doorgaat.

3.2 Kaveluitgifte

Het herstel op de vastgoedmarkt lijkt zich door te zetten. Vooral in Ter Borch lopen de verkopen goed. Op 31 augustus 2015 zijn reeds 41 kavels gepasseerd en zijn er 58 opties op kavels

Tevens is er een bedrijfskavel van 1.073 m² verkocht, een kavel in optie en serieuze belangstelling voor de zichtkavel.

Zie voor de aantallen de volgende tabel kavelverkopen

Project / deelgebied Stand per 31 augustus 2015	type	GREX- prognose aantal te passeren kavels 2015	Verkocht * aantal kavels - nog niet gepasseerd	Gepasseerd** aantal kavels in 2015	Opties op kavels	Raming van nog te passeren kavels t/m einde 2015	Verwachting totaal aantal te passeren kavels in 2015
<i>Parkgebied Tuinwijk Ter Borch</i>							
Kroon van Tuinwijk kavels	projectmatig	2	1	1	0	2	3
<i>Waterwijk Zuid</i>							
Waterpoort kavel Appartementen	projectmatig	0	0	3	0	0	3
Warmoltseiland - Plegt Vos 6 kavels	projectmatig	1	0	6	0	0	6
Overige kavels Waterwijk incl. Woltsingel	particulier	7	3	4	6	3	7
<i>Waterwijk Noord Ter Borch</i>							
Garmpoleiland	projectmatig	10	0	0	0	10	10
<i>Rietwijk Zuid Ter Borch</i>							
De Grasjuffer	projectmatig	1	0	0	0	0	0
De Grasjuffer kavels overig	particulier	6	1	2	2	1	3
De Oeverlibel - PC Vastgoed	projectmatig	3	3	1	0	1	2
De Waterjuffer - Rotij Projecten/BPD	projectmatig	18	17	18	0	6	24
De Waterjuffer - overig	particulier	0	0	0	2	2	2
De Vuurjuffer - particulier	particulier	0	1	0	18	6	6
De Waterjuffer (tusseneilanden)	projectmatig	1	0	0	0	0	0
Totaal Ter Borch		49	26	35	28	31	66
Groote Veen vrije kavels	particulier	4	0	0	13	1	1
Groote Veen - De Hoorn PC Vastgoed	projectmatig	5	4	0	0	0	0
Groote Veen Plegt Vos	projectmatig	5	0	0	11	6	6
Totaal Groote Veen		14	4	0	24	7	7
Donderen	particulier / proje	2	0	0	1	0	0
Zuidlaarderveen	particulier	0	0	0	0	0	0
Oude Tolweg	particulier	6	1	5	2	2	7
Zuidoevers	particulier	2	0	1	3	0	1
Eindtotaal		73	31	41	58	40	81

* definitie **verkocht** : verkoopovereenkomst is getekend, maar kan binnen 1 jaar worden ontbonden
het aantal kavels in deze kolom is jaaroverschrijdend, dit is incl. het aantal uit het voorgaande jaar

** definitie **gepasseerd** : aktepassering bij de notaris heeft plaatsgevonden en verkoopbedrag is betaald aan gemeente

Onderstaande tabel geeft de te verwachte boekwaarden van de lopende grondexploitaties weer per ultimo december

Project	Boekwaarde 1 januari 2014	Boekwaarde 1 januari 2015	mutaties 2015	Verwachte boekwaarde per 1 januari 2016
Oude Tolweg	-194.346	-231.314	-532.308	-763.622
Zwarte Lent Zuidlaarderveen	131.872	0	0	0
Donderen	197.990	89.901	23.605	113.506
Ter Borch	33.745.591	29.400.274	-3.770.597	25.629.677
Zuidoevers Zuidlaarderveen	2.056.752	1.517.410	-87.881	1.429.529
Vriezerbrug bedrijventerrein	2.006.363	2.044.891	49.933	2.094.824
Groote Veen	6.782.607	6.894.000	-66.102	6.827.898
Totaal	44.726.829	39.715.162	-4.383.350	35.331.812

3.3 Stand van zaken in een oogopslag

	Kwaliteit	Tijd	Geld
G.03 Oude Tolweg Zuid			
G.09 Donderen			
G.10 Ter Borch			
G.14 Zuidoevers Zuidlaardermeer			
G.19 Bedrijventerrein Vriezerbrug			
G.25 Prins Bernhard Hoeve Zuidlaren			
G.26 Groote Veen			
G.70 Dorpskern Eelde			

Voor een toelichting op deze kleuren verwijzen wij u graag naar paragraaf 3.2 en de factsheets welke vertrouwelijk ter inzage zijn gelegd.

3.4 Aandachtspunten en de stand van zaken van de projecten in een notendop

Ter Borch

Algemeen

Uw raad heeft het college op basis van signalen uit de wijk verzocht om met een visie op de ontwikkelingen in Ter Borch te komen.

Ons standpunt treft u hier aan.

Visie op de ontwikkelingen in Ter Borch

Situatie:

De aanleg van de woonwijk Ter Borch vloeit voort uit Regiovisie afspraken die rond de eeuwwisseling gemaakt zijn. Hij is bedoeld om de grote behoefte aan landelijk wonen in nabijheid van de stadse voorzieningen op te vangen en daarmee de bestaande dorpskernen in de regio Groningen-Assen te ontlasten. De wijk Ter Borch -inclusief Kranenburg Zuid- beslaat een oppervlakte van 100 hectare. Het grootste deel (95ha) ontwikkelen we binnen de kaders van het bestemmingsplan uit 2004.

Op enkele locaties wijken we bewust en duidelijk af van dat bestemmingsplan, om in te spelen op gewijzigde marktomstandigheden of om beter te voldoen aan veranderende woonwensen. De grootste veranderingen zijn de bouw een crematorium, de vestiging van supermarkten in het entreegebied en de drie zogenaamde repeterende bebouwingstrips die waren voorzien in de Rietwijk, Tuinwijk en Waterwijk. Initiatieven die afwijken van het bestemmingsplan toetsen wij altijd aan de uitgangspunten van het Masterplan Ter Borch uit 2002. De visie op de wijk is in al die jaren immers niet gewijzigd en blijft onverkort van kracht: wij ontwikkelen aan de rand van de Stad en natuur- en waterbergingsgebied De Onlanden een hoogwaardig woonklimaat in het hoogste marktsegment. In het noordelijkste deel van het plan ontwikkelen we een bovenregionale bedrijvenlocatie.

1. **Crematorium** Grenzend aan bedrijventerrein Kranenburg Zuid en ten noorden van de Bruilweering stond in het Masterplan de bungalowbuurt gepland. Het is twijfelachtig of dit type huizen voorziet in de huidige woonbehoefte. Om het ontwerp niet op slot te zetten, heeft de gemeenteraad in 2013 besloten dat de bouwhoogte maximaal 12 meter mag zijn, zodat er ook woningen met één of meerdere verdiepingen gebouwd kunnen worden. Deze liggen veel beter in de markt.

Het gebied blijft echter minder aantrekkelijk voor particuliere bouw en projectontwikkelaars vanwege de geluidscontouren van de A7. Die zorgen ervoor dat je kostbare maatregelen moet treffen bij het ontwerp en de bouw van de woningen. Bovendien zou er speciaal voor deze woningen een hoge geluidswal opgericht moeten worden. In het oorspronkelijke plan was dat niet nodig geweest vanwege de relatief hoge kantoorpanden die in Kranenburg-Zuid aan de snelweg gepland waren. Het schrappen van die plannen is één van de afspraken die in het mediationtraject met Groningen zijn gemaakt.

Daarom verlenen we medewerking aan het initiatief van ReSpectrum en zetten we de

grond die bedoeld was voor de bungalowbuurt in voor de bouw van een crematorium. Het bedrijf wil het gebouw ruim en parkachtig in de omgeving inpassen. Dat biedt ons de mogelijkheid om het gehele gebied te ontwikkelen. Het garandeert ook de gewenste groene overgang (Masterplan TB, blz. 23) tussen de woonwijk en het bedrijventerrein, de Onlanden en de Bruilweering. We kunnen hierdoor ook aansluiten op de bestaande karakteristieke beplanting, zonder rekening te hoeven houden met verkaveling en particuliere tuinen.

Het crematorium in Ter Borch voorziet ook in een maatschappelijke behoefte. Uit onderzoek blijkt namelijk dat veel mensen in Noord-Nederland een crematie boven een begrafenis verkiezen. Dat aandeel zal de komende jaren naar verwachting verder toenemen, maar de capaciteit in de regio is beperkt. Met de komst van dit crematorium kan beter op die vraag worden ingespeeld.

2. **Entreegebied** In het Beeldkwaliteitsplan uit 2008 werkten we het ontwerp van het entreegebied uit. We gingen daarbij uit van een combinatie van maatschappelijke voorzieningen en appartementen. De entree van de wijk is inmiddels voor ongeveer een derde gevuld. Er staan twee basisscholen, een (eerst nog tijdelijk) gezondheidscentrum en een vestiging van Verslavingszorg Noord Nederland. Verdere uitwerking van het ontwerp bleek vanwege de crisis en veranderende marktomstandigheden niet haalbaar. In het Masterplan werd hier echter al op ingespeeld. Het gaat uit van een flexibele benadering van het entreegebied, waarbij je in moet kunnen spelen op functieveranderingen tijdens de realisatie van de wijk.

Er moet nu dus een nieuwe invulling komen voor het resterende deel van het entreegebied. Hiervoor moeten het Beeldkwaliteitsplan en het bestemmingsplan worden aangepast. De uitgangspunten van het huidige Beeldkwaliteitsplan en het Masterplan bieden ons daarbij voldoende richting om dit proces in te gaan. We gaan namelijk onverkort uit van een entreegebied met een open en parkachtig landschap, met bomen, struiken, waterpartijen en glooiende gazons. Het is het uitloopegebied voor de bewoners van Ter Borch, met een levendig centrum waar men elkaar kan ontmoeten.

Geen markt meer voor zelfstandige appartementencomplexen

In het ontwerp van het entreegebied waren in totaal zeven zelfstandige appartementencomplexen gepland. Met het intreden van de crisis stortte deze markt in. Die heeft zich (nog steeds) niet hersteld.

Over een andere invulling van de appartementencomplexen aan de Zuidzijde van het Entreegebied zijn we nog met de ontwikkelaars in gesprek. Op de uitkomsten hiervan kunnen we niet vooruitlopen. Met de ontwikkelaars van de twee appartementencomplexen aan de Noordzijde -bij de rotonde- hebben we reeds stappen gezet. We werken mee aan de realisatie van twee supermarkten.

Supermarkten Entreegebied

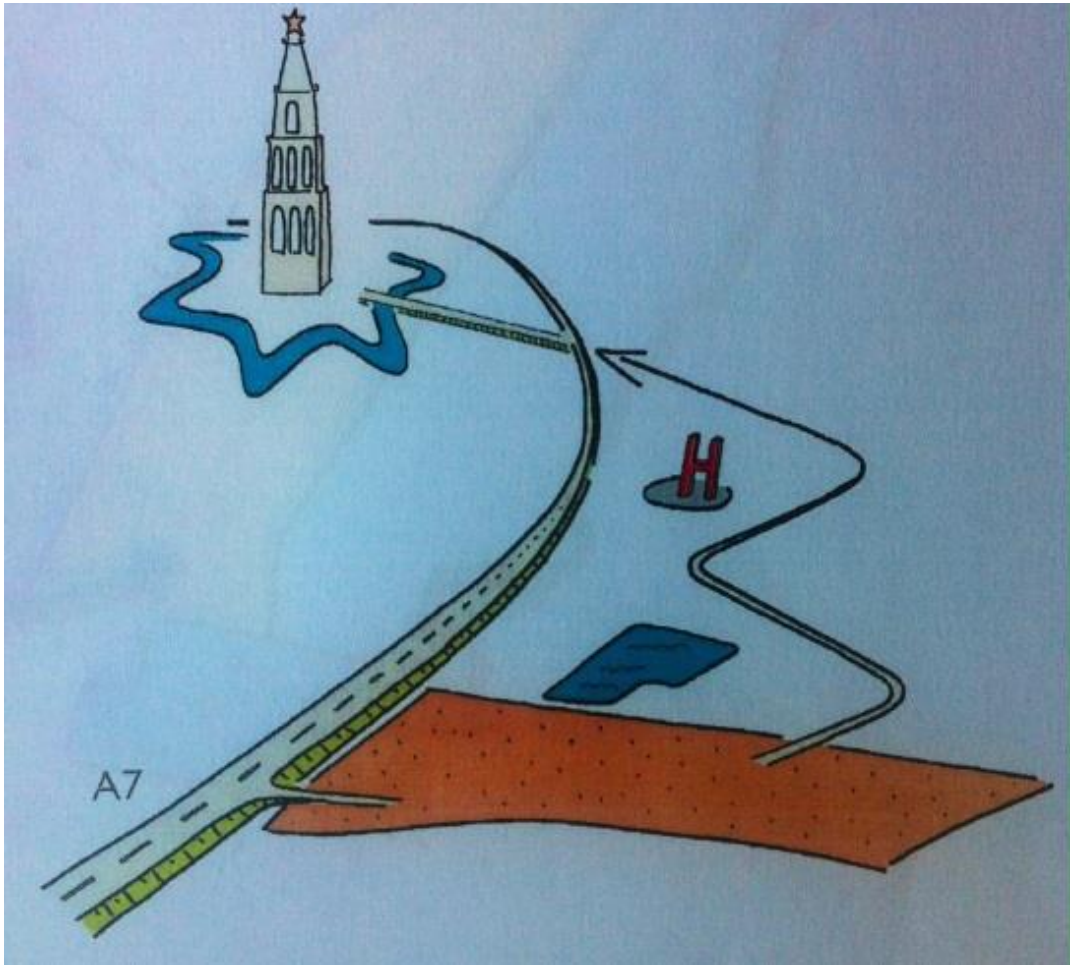
In het Masterplan Ter Borch was ook de komst van een supermarkt opgenomen:

“Door de combinatie van onderwijsinstellingen, sociaal-maatschappelijke voorzieningen en winkelvoorzieningen ontstaat voldoende ‘kritische massa’ voor een levendig centrum in Ter Borch” (Masterplan TB, blz. 15).

Later bleek dat voor een supermarkt onvoldoende marktruimte was. Daarom is deze functie in 2004 niet opgenomen in het bestemmingsplan. De omstandigheden zijn in tien jaar tijd echter veranderd. Omdat op bestaande supermarktlocaties in het gebied Groningen-Zuid onvoldoende uitbreidingsmogelijkheden bestaan én de marktbehoefte voor supermarkten is toegenomen, kunnen deze nu in Ter Borch gebouwd worden. Zo geven we alsnog invulling aan dit deel van het Masterplan. Voor de komst van de supermarkten is wel een bestemmingsplanwijziging nodig. De gemeenteraad besloot op 17 maart 2015 hier aan mee te werken.

3. **Stripbebouwing** Het concept voor de repeterende bebouwingsstrips is afkomstig uit het Masterplan Ter Borch. Deze strips bestonden uit langgerekte aaneengesloten bebouwing en waren voorzien op drie verschillende plekken in de wijk: tussen het riet in de Rietwijk, tussen het groen in de Tuinwijk en in het water van de Waterwijk. Al voordat de crisis intrad bleek dit een concept te zijn dat niet in de markt te zetten was. Daarom zijn we in 2010 begonnen met het aanpassen van die plannen. In 2011 en 2012 werd de stripbebouwing in respectievelijk de Tuinwijk en de Rietwijk aangepast tot ontwerpen met vrijstaande woningen. Vorig jaar hebben we een overeenkomst gesloten met een ontwikkelaar voor de strip in de Waterwijk, gelegen op het Garmpoleiland. Deze ontwikkelaar wil er twintig vrijstaande en halfvrijstaande woningen bouwen.
4. **Verkeer** Een belangrijk vraagstuk binnen al deze ontwikkelingen is het verkeer in de wijk. Dat blijkt uit de informatieavonden en de gesprekken met de bewonersvereniging. Dat heeft ook onze aandacht en daarom laten we het verkeersonderzoek uit 2003 opnieuw doorrekenen. In die herberekening worden de komst van de supermarkten en het crematorium meegenomen. Ook wordt er in het onderzoek gekeken naar de invloed van de (tijdelijke) aanpak van de Ring Zuid in Groningen op de omgeving.

De kans is overigens uiterst klein dat de uitkomsten ervan gevolgen zullen hebben voor de aansluiting van de Borchsingel op de A7, anders dan voor de inrichting ervan. Zowel in het Masterplan uit 2002 als in het Bestemmingsplan uit 2004 is de verankering van Ter Borch aan de stedelijke structuur van Groningen vastgelegd. Aan de ene kant van de wijk de aansluiting op de Paterswoldseweg naar het centrum van Groningen en Eelde-Paterswolde, en aan de andere kant de aansluiting op de A7 richting Groningen, Roden, Drachten en de Randstad. Wanneer die laatste aansluiting niet gerealiseerd zou worden, ontstaat er een onevenredige druk op de Paterswoldseweg/Groningerweg vanuit de wijk en is er ook niet langer sprake van een goede stedelijke verankering.

(Masterplan TB, blz. 24)

Ter Borch

- Het vinden van de juiste balans tussen investeren en kaveluitgifte blijft een punt van aandacht
- Er wordt strak gestuurd op de planning zodat we steeds voldoende bouwrijpe gronden kunnen blijven aanbieden
- Het bouwrijp maken van Rietwijk Zuid is inmiddels gestart en zal in 2015 worden afgerond
- De uitgifte van vrije kavels op De Vuurjuffer heeft inmiddels geresulteerd in 16 opties en 1 verkoop
- In september 2015 is De Vuurjuffer bouwrijp.
- Het bestemmingsplan voor het Noordelijke deel van Rietwijk Noord (incl. de Bungalowbuurt) is onherroepelijk
- De planologische voorbereidingen voor de realisatie van een crematorium zijn inmiddels gestart
- De aanleg van de drie Eco-zones zijn opgeleverd. Het verantwoordingsdocument ten behoeve van de subsidieverstrekking dient nu te worden opgeleverd
- Deze Eco-zones zullen voor 10 jaar onder beheer en onderhoud staan van Natuurmonumenten

- In het Groene Lint is nog 1 kavel beschikbaar. Deze wordt pas in de verkoop gebracht als het geluidsschermbaan is gerealiseerd
- Aan de Noordkant van het Entreegebied zal een nadere uitwerking plaatsvinden van een supermarktontwikkeling. Na het verkrijgen van voldoende zekerheid m.b.t. de grondafname en economische uitvoerbaarheid wordt de ruimtelijke procedure opgestart
- Voor de Zuidzijde van de Borchsingel wordt een programmaonderzoek gedaan. De insteek is om voor de ontwikkeling van dit deel een open planproces met ontwikkelaars en bewoners te volgen
- Tegen de herziene uitwerking van het bestemmingsplan voor het Garmpoleiland is beroep ingesteld bij de Raad van State. Behandeling medio oktober, uitspraak 6 weken later.
- Voor het Garmpoleiland is een overeenkomst gesloten met een ontwikkelaar voor de verkoop van de grond en de verbreding en inrichting van dit eiland. Bij een positieve uitspraak van de Raad van State zullen de gronden dit jaar nog worden geleverd.
- Het woonrijp maken van de Waterwijk Zuid zal dit jaar in fases worden uitgevoerd en afgerond. Het streven is om dit gebied per 2016 over te dragen aan de Algemene Dienst
- De ruimtelijke procedure voor het hotel in Kranenburg Zuid is afgerond. Na verlening van de omgevingsvergunning kan de bouw starten.
- Voor Kranenburg Zuid wordt gewerkt aan een ontwikkelstrategie en een nadere uitwerking van het bestemmingsplan
- Van het in 2014 gevoteerde krediet ad € 490.000,- resteert op dit moment nog € 175.000,-. Dit is voldoende om de tot 1 januari geplande werkzaamheden uit te voeren.
- Binnenkort zal een aanvullend voorbereidingskrediet worden gevraagd om te kunnen starten met de ophoging van het terrein
- Er was een legesbedrag voor bouw van het hotel geprognosticeerd van € 400.000,- . De werkelijke legesopbrengst ligt ca. € 35.000,- lager.
- Dit jaar zal de bijdrage uit de verkoop van de grond aan Van der Valk door Groningen ad € 2,5 miljoen worden ontvangen
- De realisatie van het geluidsschermbaan aan de A7 wordt gecoördineerd vanuit het project Kranenburg Zuid maar zal bekostigd worden vanuit de grex Ter Borch. (noodzakelijk voor de woningbouw Rietwijk Zuid)
- Verwacht wordt dat in het tweede kwartaal van 2016 de grondexploitatie Kranenburg Zuid kan worden aangeboden ter vaststelling door de raad.

Donderen

- De groeninrichting is dit voorjaar aangelegd
- Van de 5 nog te verkopen kavels is 1 kavel in optie. De verwachting is dat deze kavel in 2016 geleverd wordt. Dit betekent dat de verkoopraming van 2 kavels dit jaar niet wordt gehaald

Oude Tolweg Zuid

- De verkoopraming van 6 kavels in 2015 zal worden gehaald. Inmiddels zijn hiervan 4 kavels geleverd en zijn er 3 kavels in optie genomen
- Alleen de Noordoosthoek moet nog woonrijp worden gemaakt.
- De verwachting is dat aan het eind van dit jaar weer een winstneming plaatsvinden

Zuidoevers Zuidlaardermeer

- Er zijn 3 kavels in optie en inmiddels is 1 kavel verkocht. De verwachting is dat de levering van de overige kavels niet meer in 2015 zullen plaatsvinden maar zullen doorschuiven naar 2016
- In 2016 dient het bestemmingsplan te worden geactualiseerd
- De entree van het plan behoeft geen aanpassing vanwege het permanent worden van de woonboten.

Groote Veen

- Op dit moment wordt gewerkt aan een mogelijke planuitwerking voor de grote kavels aan de Esweg. Er zijn besprekingen gaande voor mogelijke projectmatige ontwikkeling
- De afname van de gronden van het maatschappelijk vastgoed stond gepland in 2015. De verwachting is dat deze gronden niet dit jaar zullen worden afgenomen. In de grex was voor het jaar 2015 rekening gehouden met een opbrengst van 1,65 miljoen. Gelet op de nieuwe inzichten en kaders zoals die in het Accommodatiebeleid onlangs zijn vastgesteld is de onzekerheid over ongewijzigde afname van deze gronden aanzienlijk toegenomen.
- De kavels aan de Siegerslag zijn inmiddels in de verkoop gegaan. Hiervan zijn inmiddels 9 kavels in optie
- De verwachting is dat in 2015 7 kavels zullen worden geleverd. Ondanks dat er in totaal 25 kavels in optie zijn zal de raming van dit jaar van 14 kavels niet worden gehaald.
- Om de uitstraling van de woonwijk aantrekkelijker te maken worden delen van de wijk woonrijp gemaakt en tevens wordt het groen aangelegd
- Het restant budget voor mogelijke planschades zal waarschijnlijk niet worden aangewend
- Er wordt gewerkt aan een verkeersveilige ontsluiting Legroweg/fietspad. Met de kosten hiervoor is reeds rekening gehouden in de geactualiseerde grex
- Afname van de kavels door een projectontwikkelaar aan het einde van het jaar is nog niet geheel zeker. Dit vanwege gewijzigde omstandigheden in de woonwijk.

Bedrijventerrein Vriezerbrug

- Het woonrijpen maken is nagenoeg afgerond.
- Op dit moment worden werkzaamheden uitgevoerd ter optimalisatie van de riolering. Deze aanpaswerkzaamheden worden dit jaar afgerond.
- Inmiddels is er 1.073 m² verkocht en is er 1 kavel in optie. Daarnaast is er serieuze belangstelling getoond voor de zichtkavel. Alhoewel dat nu nog onzeker is, zou de verkoop van beide (deel)kavels leiden tot realisatie van de uitgifteplanning over 2015

4. Projecten niet in exploitatie

Boekwaarden per m2 van de projecten niet in exploitatie

De boekwaarden zoals deze worden weergegeven in onderstaande tabel zijn gebaseerd op de huidige boekwaarden. De maximale toegestane boekwaarde per m² wordt tevens aangegeven in de daarvoor bestemde kolom.

Project	Boekwaarde 1-1-2015	Uitgaven inkomsten 2015	Boekwaarde medio augustus 2015	Maximale toegestane boekwaarde per m ²	Reeds gevormde voorziening per 1 januari 2015
Verspreide Gronden	632.787	28.585	661.372	2,60	65.550
Vriezerbrug Zuid	1.526.125	11.637	1.537.762	3,40	2.343.600
Loopstukken fase 2	142.792	4.998	147.790	2,60	325.523
Gronden Onlandweg	834.753	29.384	864.137	2,60	5.635.479
Tienelwolde	304.734	13.094	317.828		0
Prins Bernhardhoeve	362.365	12.683	375.048		0
Broekveldt	19.071	667	19.738	2,60	773.226
Percelen Brongebied	270.066	9.452	279.518	2,30	2.005.013
Goudenregenlaan Zuidlaren	37.065	1.297	38.362		0
Kranenburg Zuid	855.344	160.589	1.015.933		0
Totaal	4.985.102	272.386	5.257.488		11.148.391

Voor het complex PBH is een maximale boekwaarde van € 22,- per m² gehanteerd. Door rentetoe rekening ligt dit nu iets hoger namelijk € 22,73

Omdat deze boekwaarde niet verder te laten oplopen, worden de kosten per 1 januari 2012 verantwoord op het initiatief "PBH voorterrein" en "PBH tijdelijke huisvesting".

In 2015 is tot medio augustus voor ca. € 20.786,- aan plankosten gemaakt. Deze kosten zullen (in eerste instantie) ten laste komen van het budget initiatieven. De kosten voor de uitwerking van de kadernota voorterrein PBH zijn conform besluit ten laste gebracht van programma 15. Zodra er duidelijkheid is over het vervolgproces en trekkerschap, zal er, indien nodig, krediet worden aangevraagd.

Voor de complexen Loopstukken fase 2, Tienelwolde, Prins Bernhardhoeve en Goudenregenlaan en voor Kranenburg Zuid geldt dat de gronden (op termijn) in ontwikkeling zullen worden genomen.

De gronden in complex verspreide gronden zijn opgenomen in de door uw raad vastgestelde Nota Grondinventarisatie. Het merendeel van de daarin opgenomen gronden welke konden worden verkocht zijn inmiddels daadwerkelijk verkocht.

De gronden in het complex Broekveldt bieden op termijn kansen voor een vraaggestuurde woningbouwontwikkeling. De eerdere plannen tot herinrichting van het brongebied gaan na het niet meer realiseren van de nabije woonwijk, niet meer door. Bekeken wordt in hoeverre de wens/ambitie voor herinrichting van dit gebied nog aanwezig is.

Dorpskern Eelde

Het herstructureringsproject dorpskern Eelde is buiten beschouwing gelaten in de tabel van het boekwaardeverloop. Er is namelijk geen grondexploitatie te verwachten waarbij een boekwaarde via actieve grondpolitiek kan worden terugverdiend.

De opdracht voor de dorpskern Eelde is de versterking van de economische functies te bereiken door inzet van de gemeentelijke eigendomspositie (vm. garage Koops) en herinrichting van de openbare ruimte.

Op 17 maart 2015 heeft de gemeenteraad opdracht gegeven aan het college om besprekingen te voeren met een tweetal marktpartijen voor de gesplitste levering van de locatie vm. garage Koops ten behoeve van het onderzoeken van de mogelijkheden en kosten van realisatie van een plan bestaande uit uitbreiding van de supermarkt alsmede een appartementenfunctie op het voorste gedeelte van die locatie en een plan op te stellen voor de inrichting van de openbare ruimte.

De onderhandelingsgesprekken met de marktpartijen zijn inmiddels ter hand genomen. Eind juni is principe-overeenstemming bereikt. De hoofdlijnen van de verkooptransacties c.a. zijn door uw raad bekrachtigd op 30 juni jl. Momenteel vindt de contractuitwerking plaats en zijn partijen druk doende hun bouwplan(schetsen) verder te concretiseren.

In 2014 heeft uw raad hiervoor een krediet beschikbaar gesteld van € 200.000,- Hiervan resteert nog ca. € 20.000,- . Daarnaast heeft uw raad gelden beschikbaar gesteld voor de uitwerking van de plannen.

4.1 Aandachtspunten en bijzonderheden per project

Dorpskern Eelde

- Onderhandelingsgesprekken met de marktpartijen lopen nog
- Er wordt gekeken naar een verdere besparing op de kosten van de inrichting van de openbare ruimte (maximale kwaliteit tegen minimale kosten)
- De provincie zal een nieuwe beschikking opstellen op basis van het huidige plan. Het behoud van de ISV-subsidie lijkt daarmee zeker.
- De uitvoering van de openbare ruimte vindt pas plaats nadat de verkoop van het gemeentelijk eigendom middels een contract is vastgelegd.

Prins Bernhard Hoeve

- Uitgangspunt is een marktconforme ontwikkeling
- De kader stellende nota is vastgesteld en nadat de koers voor het vervolgproces helder is, kan gestart worden met het opstellen van de structuurvisie
- De uitgaven worden op dit moment (tijdelijk) ten laste gebracht van het budget initiatieven en afhankelijk van het vervolg overgeboekt naar een nieuw aan te vragen krediet
- Afhankelijk van het verdere vervolgproces/trekkerschap, zal er een nieuw krediet worden aangevraagd voor het opstellen van de structuurvisie
- Omdat Leyten het eindigen van het erfpachtrecht betwist, wordt mogelijk een gerechtelijke procedure hierover gestart. De geraamde kosten voor het laten doorhalen van de erfpacht (juridisch advies en bijstand in een gerechtelijke procedure) worden geraamd op ca. € 50.000,- Hiervoor zal een krediet worden gevraagd.

5. Initiatieven

Vanaf 2014 vindt er jaarlijks een netto dotatie plaats van € 125.000,- ten gunste van de voorziening voor initiatieven.

Boekwaarde per 1 januari 2015	€	76.560	
Reeds uitgegeven tot medio augustus 2015	€	92.425	
Boekwaarde medio augustus 2015	€	<u>168.985</u>	

Het verloop van het budget initiatieven is als volgt te specificeren:

Stand per 1 januari 2015	€	135.919	
Toevoeging 2015	€	<u>125.000</u>	
Beschikbaar budget 2015	€		260.919
Uitgaven 2015 inclusief boekwaarde per 1 januari 2015	€	168.985	
Verplichtingen	€	<u>45.000</u>	
	€		213.985
Stand medio augustus 2015	€		<u>46.934</u>

De verwachting is dat het budget over het jaar 2015 net voldoende zal zijn.

6. Risicoanalyse en weerstandsvermogen

Bij de actualisatie van de grondexploitaties worden, conform ons grondbeleid, risicoanalyses en scenarioberekeningen uitgevoerd. Voor deze tussenanalyse is dit niet gedaan omdat dit alleen nieuwe inzichten biedt wanneer ook de grondexploitaties worden herzien. Voor tussentijdse herziening van de grondexploitaties bestaat echter geen aanleiding.

De afgedekte risico's zoals aangegeven bij de jaarrekening blijven ongewijzigd en zijn als volgt:

Afgedeekt risico per project

Project	Risico 2015
Zuidoevers Zuidlaardermeer	167.074
Bedrijventerr.Vriezerbrug	0
Oude Tolweg	0
Groote Veen	958.000
Donderen	244.000
Dorpskern Eelde	610.000
Ter Borch	2.900.000
Kranenburg Zuid	350.000
Afgedeekt ten laste van het weerstandsvermogen	5.229.074

Het project Oude Tolweg heeft een positieve boekwaarde (meer opbrengsten dan kosten). Om deze reden zijn er geen risico's meer afgedekt voor dit project. Voor het bedrijventerrein Vriezerbrug is, zoals eerder gemeld, een voorziening getroffen van € 464.152,-

Bij de eerstvolgende actualisatie van de grexen zal weer worden gekeken of deze risicoafdekking voldoende is.

Tot het einde van het jaar is de verwachte noodzakelijke risicoafdekking voor het grondbedrijf € 5.229.074,-

7. Vooruitblik

Het herstel in de vastgoedmarkt lijkt zich door te zetten en dat vertaalt zich ook in onze grondverkopen.

Met name de verkopen in Ter Borch verlopen voorspoedig. Echter, ondanks dat zowel in Grootte Veen als in bedrijventerrein Vriezerbrug aanzienlijk meer belangstelling is getoond voor kavels en er sprake is van verkoop en opties, blijven deze twee projecten voor wat betreft de verkopen punt van aandacht. Ook de commerciële voorzieningen in het Entreegebied Ter Borch en het vermarkten van Kranenburg Zuid worden nauwlettend gevolgd.

Bij de jaarrekening 2014 is de boekwaarde van het project Zuidlaarderveen (Zwarte Lent) afgeboekt en het project afgesloten. Op dit moment wordt met een ontwikkelaar de mogelijkheden verkend tot realisatie van twee 2-kappers op deze locatie. De kosten die moeten worden gemaakt voor de nodige voorbereidingen (planschadeanalyse e.d.) worden in eerste instantie ten laste gebracht van het budget initiatieven. Indien e.e.a. leidt tot een verkoop, zullen deze kosten in mindering worden gebracht op de verkoopopbrengst en weer worden toegevoegd aan het budget initiatieven. De resterende opbrengst vormt dan een incidenteel voordeel voor de algemene dienst.

Vanaf 2016 worden overheidsbedrijven belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Ook onze gemeente gaat met vennootschapsbelasting te maken krijgen. Kort gezegd betekent dit dat we (vennootschaps)belasting moeten gaan betalen over de winst welke is gerealiseerd door ondernemersactiviteiten. Onze verwachting is dat wij vooral bij het grondbedrijf hiermee te maken zullen gaan krijgen.

De VVG en VNG zijn nog in onderhandeling met de fiscus over de grondexploitaties en hoe hier binnen de wetgeving mee omgegaan moet worden. Belangrijk punt van discussie is of het grondbedrijf als bedrijfsmatige eenheid gezien zal worden (VNG/VVG) of dat elke grondexploitatie afzonderlijk gezien moet worden (fiscus).

Ook de Commissie BBV heeft in verband hiermee een aantal voorstellen uitgewerkt die leiden tot wijzigingen in het BBV. Met name wijzigingen in de kosten-, de rentetoerekening en de disconteringsvoet kunnen een behoorlijke impact hebben.

De etikettering en waardering van de grondposities op de openingsbalans is een belangrijke variabele die de hoogte van de toekomstige fiscale winst bepaalt.

Wanneer volledig duidelijk is hoe we moeten omgaan met de wetgeving voor wat betreft het grondbedrijf, zullen wij doorrekeningen gaan maken om inzichtelijk te krijgen wat de mogelijke gevolgen zijn voor onze grondexploitaties en begroting.

Als vertrouwelijke bijlage bij deze rapportage zijn de projectfactsheets van de grote projecten bijgevoegd. Hierin wordt meer uitgebreid verslag gedaan van de huidige stand van zaken per project onder andere door gedetailleerde overzichten van de grex-hoofdposten en afwijkingen.

8. Accommodatiebeleid

Het (Integraal) accommodatiebeleid kent een lange voorgeschiedenis. Kort na de gemeentelijke herindeling in 1998 bleek dat een flink aantal gemeentelijke gebouwen in matige staat verkeerde. Hiernaar werd in 2004-2006 onderzoek gedaan. Op basis van de onderzoeksresultaten werd geadviseerd om veel van deze gemeentelijke gebouwen te vervangen door nieuwbouw. Hiervoor werden per dorp accommodatieplannen opgesteld. Deze plannen werden ondergebracht onder de paraplu (het programma) Integraal Accommodatie Beleid (IAB).

In de praktijk bleken de plannen – onder andere door de beoogde verbinding van deze verschillende functies/partijen –moeizaam tot ontwikkeling te komen. De rekenkamercommissie heeft hier in 2014 een kritisch rapport over geschreven. Bovendien veranderde in de tussentijd de financiële situatie van de gemeente; onder meer door bezuinigingen en taakverschuivingen vanuit het Rijk.

Het huidige college heeft bij haar aantreden in het manifest 2014-2018 "Samenwerken in Vertrouwen" opnieuw een analyse en herijking van het IAB aangekondigd: *"Ons gemeentelijk vastgoed voor welzijn, onderwijs en sport is sterk verouderd en vraagt om groot onderhoud. Wij kiezen daarom voor een uitgebreide analyse en herijking van nut, noodzaak en gehanteerde uitgangspunten van het IAB-beleid."* Dit, omdat naar mening van het college de financiële positie van de gemeente, als óók de twijfels over de effecten van de uitgevoerde projecten en de kosten ervan, vragen om een herbezinning van het integraal accommodatiebeleid. Doel is om op zo kort mogelijke termijn te investeren in nieuwe gebouwen voor onderwijs en sport.

Met het vaststellen van de Perspectievennota 2014 en de daarop volgende begroting 2015 heeft de raad formeel opdracht gegeven tot het uitvoeren van de aangekondigde actualisatie. Gekozen is voor een gefaseerde aanpak:

- Fase 1: bestaande uit een inventarisatie. Deze fase is in maart jl. afgerond. Een koerswijziging op het dossier IAB is in de ogen van het college dan ook noodzakelijk.
- Fase 2: betreft het formuleren van de nieuwe kaders / koers en de uitwerking van scenario's binnen de kaders. Deze fase is in 2 stappen uitgevoerd;

In de eerste stap van fase 2 heeft het college een nieuwe koers geformuleerd voor de aanpak van de verouderde accommodaties in de gemeente Tynaarlo. Dit is vastgelegd in de notitie *"Accommodatie Beleid, kaders & scenario's: eerste stap naar uitvoering"*. Op 30 juni jl heeft de raad ingestemd met de voorgestelde aanpak en is de notitie vastgesteld.

De in de notitie gepresenteerde kaders en scenario's vormen de basis voor een verdere uitwerking van het accommodatiebeleid. In de tweede stap van fase 2 worden de scenario's verder uitgewerkt. Dit vindt plaats in overleg met de betrokken participanten, zoals schoolbesturen en de betrokken sportfederaties. Onderdeel hiervan is een finetuning van de cijfers en aannames die onder de berekeningen in deze notitie liggen. Ook zal in de tweede stap een nieuwe financiële doorrekening gemaakt worden die van

belang is voor het totale financiële overzicht. In deze doorrekening worden de resultaten uit de eerste fase én de besluiten die met de vaststelling van dit document genomen worden, meegenomen.

De planning van de tweede stap van fase 2 ziet er als volgt uit:

- besluitvorming HVP 2015 en HVP 2016 is voorbereid op basis van de in de notitie *“Accommodatiebeleid, kaders en scenario’s per kern”* gepresenteerde kaders, zijnde het beschikbaar stellen van het normbedrag voor nieuwbouw van de basisscholen in Vries, Tynaarlo en Eelde-Paterswolde. Deze stukken zijn op 22 september 2015 door de raad vastgesteld.

Daarnaast is:

- onderzoek uitgezet naar de mogelijkheden en kosten van renovatie gymzaal Tynaarlo versus nieuwbouw;
- onderzoek uitgezet naar de staat van onderhoud van de schoolgebouwen van obs de Schuthoek en cbs Jonglaren;
- onderzoek uitgezet voor de sportaccommodaties in Eelde-Paterswolde. Gevraagd is een actueel beeld te schetsen van de mogelijkheden en kosten (investering en exploitatie) van renovatie van sporthal de Marsch en dit af te zetten tegen mogelijke nieuwbouw.

Op basis van bovengenoemde onderzoeken en de koers zoals geschetst in de notitie *‘Accommodatiebeleid, kaders & scenario’s per kern, gemeente Tynaarlo, juni 2015’* wordt een voorstel voorbereid voor de verouderde sportaccommodaties in Tynaarlo en Eelde-Paterswolde en een dekkingsvoorstel voorbereid voor het accommodatiebeleid. Deze zal – rond de begroting voor 2016 aan de raad worden voorgelegd, waarbij besluitvorming wordt gevraagd op 8 december a.s..

Op basis hiervan kan vervolgens per kern, per accommodatie een concreet investeringsvoorstel aan uw raad worden voorgelegd. Daarnaast wordt in 2016 één integraal plan opgesteld voor Zuidlaren, waarbij alle verouderde accommodaties in deze kern worden betrokken.

Verder:

Momenteel bevindt er zich nog één concreet IAB-project in de (afronding van de) realisatiefase, namelijk de MFA Zeijen (finalisering gebruiks- en exploitatieafspraken en eindafrekening). De verwachting is dat wij in de 2e helft van dit jaar dit project Zeijen afronden. Uw raad wordt daarover dan schriftelijk over geïnformeerd.

De overige IAB-locatieontwikkelingen zijn on hold gezet, in afwachting van de nadere herijking van het AB.

9. Update Samenwerking Drentsche Aa (SDA)

Naam van het project	Samenwerking Drentsche Aa (SDA)
Doel van het project	<p>Het samenwerkingsverband tussen de gemeenten Assen, Aa & Hunze en Tynaarlo is in de zomer 2014 officieel van start gegaan. Doel is te komen tot samenwerking op verschillende taken van de bedrijfsvoering (beleidsarm), geleid door de 5 K's (kwaliteit, kosten, kwetsbaarheid, kennisdeling en klant), zoveel mogelijk benaderd vanuit het netwerkperspectief en bij voorkeur geregeld via een 'lichte' en eenvoudige juridische structuur.</p>
Planning van het proces, en wanneer komt wat in de gemeenteraad	<ul style="list-style-type: none"> • Implementatie van samenwerking op het gebied van belastingen (standplaats Gieten) en PSA (standplaats Tynaarlo) is grotendeels voorbereid, maar de daadwerkelijke start is nog in afwachting van een akkoord met OR/GO Assen. • Inkoopsamenwerking is vorm gegeven in een netwerkconstructie; in 2016 wordt bekeken of doorgroei naar een centrale back office of volledige inkoopsamenwerking op termijn tot de mogelijkheden behoort. • T.a.v. ICT-samenwerking is besloten op een aantal onderdelen (o.a. Zaakgericht werken) een impactanalyse te laten uitvoeren om de consequenties van samenwerking op het gebied van I&A in beeld te brengen en aan te geven wat nodig is voor succesvolle implementatie. Dit onderzoek wordt najaar 2015 opgestart; o.b.v. de uitkomsten wordt in 2016 een besluit genomen over de ICT-samenwerking en worden er waar mogelijk verdere acties in gang gezet. • Voor de overige samenwerkingsprojecten (o.a. basisregistratie grootschalige topografie (BGT), facilitaire zaken, ARBO, duurzame inzetbaarheid, materieel en openbare werken, juridische functie) geldt dat deze, al dan niet in meer of mindere mate, bezig zijn met het verkennen, uitwerken en waar mogelijk toepassen van samenwerkingsmogelijkheden. Dit wordt in 2016 voortgezet. <p>De raad wordt in de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd over de voortgang van de verschillende samenwerkingsonderdelen SDA. Tijdens de geplande raadsavond op 3 november a.s. zal ook SDA aan bod komen.</p>
Bijzonderheden, opmerkingen	<p>Juridisch wordt de samenwerking vormgegeven via een raamovereenkomst en dienstverleningsovereenkomsten voor de duur van maximaal 2 jaren. Medewerkers worden voor diezelfde periode gedetacheerd naar de organisatie die het betreffende samenwerkingsonderdeel huisvest. In diezelfde periode (2016-2017) wordt onderzoek gedaan naar een juridische vorm voor de samenwerking op de lange termijn en worden de voorbereidingen voor de besluitvorming en inrichting van de gekozen vorm voorbereid.</p>

10. Update Dorpsagenda Vries

Naam van het project	Dorpsagenda Vries
Doel van het project	De dorpsagenda geeft aan waar de komende jaren kansen en prioriteiten liggen en waar de gemeente de komende tijd op inzet, zodat inwoners ook over tien jaar nog altijd goed kunnen wonen, werken en winkelen in Vries. Prioriteit is daarbij een facelift voor het centrum.
Planning van het proces, en wanneer komt wat in de gemeenteraad	Het is de bedoeling dat het college binnenkort de dorpsagenda Vries vaststelt. Daarna wordt het aan de raad ter vaststelling aangeboden. De verwachting is dat dit nog dit jaar kan plaatsvinden.
Bijzonderheden, opmerkingen	Op 28 april, 26 mei en 25 augustus zijn deze drie vergadermomenten benut voor de dorpsagenda. Tijdens de laatste vergadering is het voorstel aangehouden met het verzoek alle wijzigingen in een aangepaste dorpsagenda mee te nemen. De dorpsagenda is op 25 augustus jl aangehouden in de raad met het verzoek het stuk aan te vullen

11. Update Kerntakendiscussie 2e fase

Naam van het project	Kerntakendiscussie (2 ^e fase)
Doel van het project	<p>Een gezamenlijk beeld ontwikkelen over verantwoordelijkheden en rollen van de gemeente.</p> <p>De perspectievennota 2014 is opgesteld als uitwerking van het college manifest “Samenwerken in Vertrouwen” . Aan de hand daarvan en gesprekken in het kader van de meerjarenbegroting 2015- 2018 is een beeld ontstaan over “welke gemeente willen wij zijn” en “welke taken en rollen passen daarbij”? . Dit vormt een vertrekpunt van waaruit verder gedacht wordt over de preciezere invulling van werkwijze, taken, verantwoordelijkheden en rollen van de gemeente.</p>
Planning van het proces, en wanneer komt wat in de gemeenteraad	<p>Met de gemeenteraad is afgesproken dat eerst aandacht wordt besteed aan het gezamenlijke formuleren van de visie van de gemeente Tynaarlo. Na twee bijeenkomsten met de gemeenteraad is er een eerste, niet afgeronde, inventarisatie ontstaan. Vooralsnog is het manifest “Samenwerken in Vertrouwen” de basis om over nadere invulling van taken en rollen na te denken.</p> <p>In eerste helft 2016 komen wij met een nader voorstel hoe nu verder invulling te willen geven aan dit proces.</p>

12. Update Transitie/transformatie

Naam van het project	Transitie/transformatie
Doel van het project	<p>De doelstelling van het project transitie was: een goede beleidsmatige en organisatorische voorbereiding op de uitvoering van de nieuwe taken in het sociale domein.</p> <p>Doelstelling transformatie: veranderingen in de Tynaarlose samenleving initiëren en faciliteren waardoor visie en ambitie werkelijkheid worden terwijl de kosten van de nieuwe gemeentetaken in het sociale domein binnen (maximaal) het rijksbudget blijven.</p>
Planning van het proces, en wanneer komt wat in de gemeenteraad	<p>Het project transitie is in juli afgesloten. Dit is besproken in de raads werkgroep en ter informatie aan de raad gestuurd.</p> <p>De 2^e helft van 2015 stond in het teken van de transformatie. Eind 2015, begin 2016 zal de raad gevraagd worden het plan vast te stellen.</p> <p>Tijdens de reguliere P&C cyclus wordt de voortgang gemeld.</p> <p>Wij verwijzen u voor de voortgang van de nieuwe taken naar de monitor sociaal beleid die als bijlage bij de najaarsbrief is gevoegd.</p>
Bijzonderheden, opmerkingen	

13. Update samenvoeging ISD/Alescon

Naam van het project	Eén uitvoeringsorganisatie Participatiewet.
Doel van het project	Eén uitvoeringsorganisatie voor de uitvoering van de Participatiewet.
Planning van het proces, en wanneer komt wat in de gemeenteraad	Organisatie gaat van start op 1 juli 2016. Najaar 2015: informatiebijeenkomst bedrijfsplan. Voorjaar 2016: nieuwe GR.
Bijzonderheden, opmerkingen	De nieuwe organisatie neemt een deel van het werk over van Alescon. Hierbij zijn we verbonden binnen de GR Alescon met 3 andere gemeenten: Midden-Drenthe, Hoogeveen en De Wolden. De stappen die zij zetten ten aanzien van de Participatiewet moeten qua tijd afgestemd zijn met de andere 3 gemeenten (Tynaarlo, Assen en AA en Hunze).

14. Update Tynaarlo Culturele gemeente van Drenthe

Naam van het project	Culturele gemeente van Drenthe
Doel van het project	De culturele sector in de gemeente een impuls geven door een project neer te zetten waaraan culturele partijen in de gemeente aan bij kunnen dragen. Daarnaast willen we hiermee ook aan de buitenwereld laten zien wat Tynaarlo te bieden heeft op het gebied van kunst/cultuur en recreatie/toerisme.
Planning van het proces, en wanneer komt wat in de gemeenteraad	De aanvraag is nu in behandeling bij de Provincie. Voor 15 oktober horen we de uitslag. Als Tynaarlo de titel wint zal er voor 31 januari 2016 een inhoudelijk plan moeten liggen. 2016-2017 zal het voorbereidingsjaar zijn; werkgroepen oprichten, ideeën uitwerken, fondsen aanschrijven etc. Het inhoudelijk plan zal in januari 2016 in de raad komen.
Bijzonderheden, opmerkingen	Het betreft een regeling van de Provincie. Het is een wedstrijd, één andere gemeente heeft zich kandidaat gesteld, we horen voor 15 oktober a.s. of wij de titel krijgen.